

جنگ و فرسنگ دفاع در

ایران زمین

مؤلفین: حسین رضایی - مهدی فاطمی

رضایی/فاطمی- حسین/مهدی ۱۳۵۵-۱۳۵۸

تهران: حنیفا، ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۸۵-۹-۴

کتابنامه ۲۳۰

DSR ۱۶۰۰ ج ۹، ۱۳۹۳

۹۵۵/۰۸۴۳

۳۶۷۹۱۰۶

حسین رضایی - مهدی فاطمی

طراح روی جلد از آرش ده ماهی

ویراستار: دکتر مسعود عباسی

نشر حنیفا

۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول ۱۳۹۳

۹۵۰۰۰ ریال

آدرس: تهران، خیابان آفریقا، بالاتر از جهان کودک، شماره ۵۹

تلفکس: ۸۸۴۶۰۱۳۳

کلیه حقوق برای انتشارات محفوظ است

فهرست مطالب

سخن نخست	۹
مقدمه	۱۰

فصل اول: کلیات، تعاریف و دلایل جنگ ها

کلیات مفاهیم جنگ و دفاع	۱۶
علل و انگیزه های وقوع جنگ ها	۲۵
علل اجتماعی و روانی و فلسفی	۲۵

فصل دوم: بررسی جنگ ایران و عراق

مقدمه بحث	۴۲
بررسی اختلافات و مناقشات مرزی	۴۴
علل نزدیک مناقشات مرزی	۴۸
زمینه ها و علل آغاز جنگ	۵۴
دلایل فلسفی وقوع جنگ ایران و عراق	۵۸
بررسی وضعیت ایران اسلامی در آغاز جنگ	۵۹

فصل سوم: مقایسه وضعیت عراق با ایران در سال ۵۹

مقایسه عوامل	۶۸
چگونگی هجوم عراق به ایران	۷۳

۷۵	مقایسه قدرت نظامی ایران و عراق
۷۶	راهبردها در جنگ ایران و عراق
۷۷	نگاه راهبردی ایران به مسئله جنگ
۷۸	ابعاد مدیریتی امام(ره) در طول جنگ
۷۹	راهبردهای ایران در دفاع مقدس
۸۱	بررسی روند آزاد سازی مناطق اشغال شده
۸۱	عملیات ثامن الائمه
۸۲	پیامدهای شکسته شدن محاصره آبادان
۸۳	عملیات طریق القدس
۸۸	نتایج عملیات طریق القدس
۸۸	عملیات فتح المبین
۹۰	فعالیت های سیاسی دشمن بعد از فتح المبین
۹۲	عملیات بیت المقدس
۹۷	عملیات بیت المقدس در رسانه های جهان
	فصل چهارم: چرایی ادامه و طولانی شدن جنگ
۱۰۳	راهبرد چرایی ادامه جنگ و تنبیه متجاوز
۱۰۶	انواع تجاوزات دشمن

نقش قدرت های فرامنطقه ای در جنگ ۱۱۳

فصل نهم: چگونگی پایان یافتن جنگها

اسرای جنگی طرفین در طول جنگ ۱۲۵

چگونگی مبادله اسراء ۱۲۶

رفتار سازمانیهای بین المللی ۱۲۹

بررسی قطعنامه ها در طول جنگ ۱۳۴

تحلیل و بررسی قطعنامه ها ۱۴۳

پایان یافتن جنگ ۱۴۴

عوامل پایان یافتن جنگ ۱۴۵

فصل ششم: دستاوردها، نظریه ها و نتایج دفاع مقدس

عوامل مذهبی و دینی پیروزی در دفاع مقدس ۱۵۰

عوامل سیاسی و اجتماعی پیروزی در دفاع مقدس ۱۵۲

تبیین نظری ارزشهای دفاع مقدس ۱۵۴

روشهای نظری تبیین و ترویج ارزشهای دفاع مقدس ۱۵۵

روشهای عملی تبیین و ترویج ارزشهای دفاع مقدس ۱۶۱

نتایج و دستاوردهای دفاع مقدس ۱۶۲

تغییر وضعیت اجتماعی و سیاسی ایران اسلامی ۱۶۹

حامیان عراق و ایران در دفاع مقدس ۱۷۶

مقایسه جنگهای سده بیستم ۱۷۷

فصل نهم: جنگ های آینده و راهبردهای آن

جنگ نرم چیست؟ ۱۸۰

عملیات روانی در جهان بینی قرآن ۱۸۱

قرآن و عملیات روانی با دشمن ۱۸۳

شیوه های عملیات روانی ۱۸۶

ابزارهای عملیات روانی ۱۸۹

عملیات روانی در دوران جنگ سرد ۱۸۹

رسانه و عملیات روانی سالهای اخیر ۱۹۳

پیش دستی در جنگ رسانه ای ۱۹۶

فرآیندهای پیام در عملیات روانی ۱۹۹

دشمن و جنگ روانی بر علیه ما ۲۰۴

چالش های اجتماعی - فرهنگی فرار رو ۲۱۲

ابزارهای عملیات روانی ۲۱۵

تکنیک های عملیات روانی ۲۱۶

منابع ۲۲۳

سخن نخست:

قلم و اندیشه در کنار یکدیگر معنایی زیبا به هویت انسان بخشیده و بودن یا نبودن را مشخص کرده، نزاع در طول تاریخ بشر وجود داشته و این نزاع بر سر هویت بوده است که ناخواسته هویت را در غذا و مسکن خلاصه نموده بود ولی نزاعات بشری هرچه به جلو حرکت کردند از نزاع اقتصادی فاصله گرفت و به نزاع فرهنگی تبدیل شد.

انسانها اگر هویت و هستی خود را از دست دهند، دیگر دلیلی برای بودن وجود ندارد و برای بودن خود دست به تلاش می زنند که این تلاش در پاره ای از عصر به جنگ و دفاع تبدیل می شود. از طرفی پیشرفت و تکامل بشر تماما در سایه جنگ ها بوده و این جنگ و سختی های آن بود که باعث تمدن گردید، هر تمدنی برای بقا و ادامه حیات خود نیاز به تحول دارد و تحولات بشری در راستای تامین معیشت بوده است.

جنگهای ۵ قرن اخیر بر مبنای نیروی انسانی تعریف می شد و هرچه تعداد نیروی بیشتری به جنگ اعزام می گردید احتمال پیروزی بیشتر بود اما در جنگ های قرن بیستم و قرن ۲۱ این گونه نیست جمعیت و نیروی نظامی یا کشورها به مولفه درجه ۲ بدل شده اند.

در عصر حاضر همه چیز بر مبنای تفکر و ایده ها در حرکت است و ملت ها می خواهند ایده های خود را در دنیا تسری بخشند تا خودشان را و کنترل ایده و فکر افراد مهمتر است تا کنترل سرزمین لذا جنگ ها از حالت نظامی و تسخیر یک کشور به تسخیر قلب ها تغییر هویت داده است و بر سر این دوراهی هستیم که چگونه از آن جلوگیری کنیم روش مبارزه چگونه است. در این یادداشت سعی کرم مبنایی و افکار دهه اول و دوم انقلاب را به نوعی به دهه چهارم یادآوری نماییم که همیشه خواستن توانستن است و ما همیشه می توانیم اگر بخواهیم .

مدی فاطمی

مقدمه

از آغاز پیدایش دولت‌ها در حدود ۵۰۰۰ سال پیش، فعالیت‌های نظامی در بیشتر جهان بشری به وقوع پیوسته است. ورود باروت و سرعت گرفتن روند توسعه فناوری‌های نظامی باعث ایجاد جنگاوری نوین شد. به عقیده اندیشمندان بین سال‌های ۳۵۰۰ پیش از میلاد تا اواخر سده ۲۰ میلادی حدوداً ۱۴۵۰۰ جنگ رخ داده و ۵/۳ میلیارد نفر بر اثر آن‌ها جان خود را از دست داده‌اند و فقط ۳۰۰ سال از تاریخ بشر در صلح به سر رفته است. در حدود ۹۰ تا ۹۵٪ جوامع شناخته‌شده در طول تاریخ درگیر جنگ‌های گاه و بی‌گاه بوده‌اند و بسیاری دیگر به صورت دائم.

از گونه‌های جنگ‌های بدوی از قبیل تک‌های کم‌حجم، حجیم و کشتارها می‌پردازد. تمام این گونه‌های جنگ توسط جوامع ابتدایی انجام می‌شدند. جنگ‌هایی که پیش از طلوع تمدن رخ می‌دادند بیشتر شامل تک‌های کم‌حجم و سریع بودند. استفاده از کشتار را می‌توان با ذکر یک نمونه از قبیله دوگرب که در شمال آمریکا حضور داشتند بیان داشت. قبیله دوگرب توانست در نهایت قبیله زردچاقو را با کشتن ۴ مرد، ۱۳ زن و ۱۷ کودک (معادل ۲۰ درصد جمعیت قبیله) نابود کند. این حمله ضربه‌زبانباری بود که جبران آن برای قبیله زردچاقو غیر ممکن بود. تک‌های کم‌حجم به دلیل فقدان رهبری و نبود آموزش و تمرین، بدون سازماندهی صورت می‌گرفتند. این مسأله باعث می‌شد که تک‌ها، کوتاه،

سریع و با تلفات کم انجام شوند. در عین حال ممکن بود همین تک‌ها خسارات زیادی بر درصدی از مردم وارد آورند. کمبود منابع هم باعث نقص استحکامات و سازه‌های دفاعی در جوامع ابتدایی پیش از پیدایش دولت‌ها می‌شد. حفاظتی که توسط بدافند ایجاد می‌شود قابل مقایسه با منابع بالارزش و زحمتی که برای ساخت آن کشیده می‌شود نیست.

علم باستان‌شناسی باعث کشف مدارکی از کشتارهای دوران پیش‌تاریخی شده که هیچ قوم‌نگاری مشابه آن را ثبت نکرده است. نیمی از کسانی که اجسادشان در یک گورستان نوبیایی مربوط به ۱۲۰۰۰ سال پیش کشف شده به دلیل خشونت کشته شده‌اند. باستان‌شناسان در سایت کرو کریک (نهر کلاغ) ایالت داکوتای جنوبی آمریکا گور دسته‌جمعی را کشف کردند که در آن جسد ۵۰۰ مرد، زن و کودک به صورت سلاخی‌شده، مثله‌شده و بدون پوست سر پیدا شد. این افراد یک و نیم سده پیش از ورود کلمبوس (در حدود سال ۱۳۲۵ میلادی (۷۰۴ه‌خ) به قاره آمریکا در حمله‌ای که به روستایشان انجام شد کشته شدند.

فقط در اروپای غربی از اواخر سده ۱۸ میلادی بیش از ۱۵۰ درگیری و حدود ۶۰۰ نبرد صورت گرفته است که نتیجه آن گذر از وضع سنتی به صنعتی بوده است.

پس از جنگ جهانی دوم بیشتر ملت‌ها به نشانه دفاع به سازمان ملل متحد پیوستند. در طول همین دوران پس از جنگ بود که بسیاری از دولت‌های ملی با

هدف بی اعتبار ساختن جنگ به عنوان یکی از وسایل قابل قبول و منطقی سیاست خارجی نام وزارتخانه های جنگ خود را به وزارتخانه دفاع تغییر دادند.

آلبرت اینشتین در سال (۱۹۴۷-۱۳۲۶) با در نظر گرفتن قدرت گیری روزافزون تسلیحات نوین و با نگرانی از عواقب استفاده احتمالی از بمب اتم که به نازکی توسعه یافته بود در بیانیه ای معروف اعلام کرد: «من نمی دانم در جنگ جهانی سوم چه تسلیحاتی استفاده خواهد شد اما تسلیحات جنگ جهانی چهارم سنگ و چوب خواهد بود.» خوشبختانه از آن جا که هزینه های پیش بینی شده جنگ جهانی سوم برای بسیاری از دولت ها غیر قابل تحمل است در سطح جهانی انگیزه کمی برای آغاز چنین جنگی دیده می شود.

با تمام آن چه که گفته شد، پس از پایان جنگ جهانی دوم درگیری های غیراتمی محدودی به وقوع پیوستند. جالب توجه است که برخی از افراد مشهور و سیاستمداران از وقوع یک جنگ جهانی دیگر دفاع کرده اند. مائو تسه تونگ رهبر سابق چین، اردوگاه سوسیالیست ها را ترغیب می کرد که از جنگ اتمی با ایالات متحده ترسی نداشته باشند زیرا حتی اگر «نیمی از بشریت بمیرند، نیم دیگر زنده خواهند ماند در حالی که امپریالیسم از روی زمین محو شده و تمام جهان سوسیالیست خواهد شد.

پیشرفت های گسترده اخیر در فناوری های مربوط به جنگ و در نتیجه افزایش قدرت نابودگری آن ها باعث گسترش نگرانی عمومی شده است. در نتیجه احتمال

می‌رود وقوع جنگ جهانی سوم اتمی کم شود یا به طور کلی از بین برود. پس از فروکش کردن غبار هر دو جنگ جهانی تلاش‌های مردمی و هماهنگی شکل گرفت تا درک والاتری از عوامل پدیدآورنده جنگ صورت بگیرد تا بتوان از وقوع آن جلوگیری کرد. این فعالیت‌ها خود را در شکل‌گیری جامعه ملل نشان داد که بعدها جای خود را به سازمان ملل متحد داد.

قدرت یافتن فکری و ایدئولوژی کشورهای بزرگ نحوه جنگ را عوض نمودند و از جنگ رو در رو نفر به نفر و تجهیزاتی به جنگ عقیده روی آورده اند که این جنگ اصلاحات جنگ نرم محسوب می شود کشته شده های این جنگ نامشخص است گلوله ها از جنس سخن هستند نه سخت و نرم بودن نشان از پیچیدگی دفاع در برابر آن را دارد.